

rejo biti slovenski velikošolci za čas svojih ukov in abiturijentje. O prispevkih rednih članov določa § 8: c) Vsak redni član ima dolžnost, da plača na leto 1 gld. udnine, na novo vstopivši razven tega še 1 gld. vstopnine v društveno glavnico. Nadalnje doneske določa občni zbor. Redni član, ki si hoče naročiti čepico, naj to javi z mero vred. Kdor želi pristopiti društvu, naj blagovoli to javiti osnovalnemu odboru do 15. julija na Dunaj, pod naslovom: VIII. Wickenburggasse 12, po 15. juliju pa v Ljubljano. Osnovni odbor.

Iz Vojniške okolice. (Narodne in cerkvene stvari.) Veliko hvaležnost in spoštovanje smo dolžni našim mnogozaslужnim domoljubom, duhovskega in svetnega stand, da so si prizadeli in nam ustanovili »Kat. polit. društvo Edinost«. — Veliko truda, požrtvovalnosti in dobre volje je bilo treba, da se je zamoglo ustanoviti v sredi najhujših nemčurjev, v sredi največjega nasprotstva. Vsak razumnik lahko sprevidi veliko korist takih društev. Prvič se dobi za malo svoto denarjev zadosti raznih časopisov in knjig, ki pripomorejo k potrebi izobrazbi; drugič se napravljajo shodi in zbori, pri katerih se kmetsko ljudstvo z govori podučuje in za narodno stvar navdušuje, potem pa tudi poštene zabave ne pomanjkuje. Pristopimo torej obilno k našemu društvu »Edinost«; postavljeno je na katoliško stališče. Želeti je, da bi postal Vojnik središče narodnega življenja ne samo za Vojniško, marveč tudi za sosedne župnije. Sicer se je prva navdušenost za narodno stvar že v marsikaterem kraju, žal, ohladila, naj bi se to pri nas ne zgodilo! Imamo še veliko narodnega dela in hudi boji nas še čakajo, preden bomo popolnoma vrgli naše nasprotnike ob tla; pa pogum velja! Bodimo brez izjeme vsi za dobro stvar vneti in delavni, vsak po svojih močeh, bodi-si duševno ali gmotno, v besedi ali v djani. Povsod so sicer težave in zapreke, pa ne bodimo malosrčni, saj imamo preštevilne dokaze, ako se ozremo po naši domovini, da delo slov. domoljubov ni zastoj. Posebno pa se moramo držati vsi vodila: »Nemčurjem ne krajevarja več!« To bo najboljšo sredstvo, da se kmalu rešimo nemškega gospodstva in postanemo svobodni na svojih tleh. — Kakor so pa tukajšnji Slovenci vneti za narodnost za napredek in izobrazbo, tako mislim, da tudi, kar zadeva cerkvene stvari, ne bodo malomarni. Skrajni čas je že, da bi se postavila nova cerkev, na katero je bil že pred par leti temeljni kamen vložen. Mislim, da ni v celi škofiji tako potreba nove hiše božje, kakor tukaj. Ne samo, da je domača župnija velika, marveč tudi iz sosednjih veliko ljudstva prihaja. Sedanja cerkva komaj za polovico ljudij zadostuje; ako bi hoteli vsi farani ob nedeljah svojo versko dolžnost izpolniti, pa bi jim pri najboljši volji ne bi bilo mogoče. Se ve, da za tako veliko podjetje je potreba združenih močij, ako se vsak svojega mnjenja strogo drži, se ne da nič storiti. Le v edinosti je moč. Bodi tedaj naša zastava, kadar se gre za dobro stvar: »viribus unitis!«

Od Sv. Petra pri Radgoni. (Naša cerkev.) Kdor je videl našo župnijsko cerkev pred tremi leti in jo obišče zdaj, ne spoznal bi je: vsa je nova in jako okusno ozalšana. Delo večih let je — hvala Bogu — dovršeno. Ko so naš č. g. župnik dobili župnijo, hotel jih je nekdo postrašiti s tem, da jim je živo opisal pretevno našo farno cerkev. Odgovorili so mu: morda pa se bo dala cerkev povečati in prenoviti? In to se je zdaj z božjo pomočjo zgodilo. Cerkev je že več časa čakala, »olepšana kakor nevesta na svojega ženina«, svojega višjega pastirja. Celo drugače so tedaj zdaj dne 5. julija mil. knez in škof ocenili našo župnijsko cerkev, ko so jo imenovali laskavo: »rožico cerkev lavantinske škofije«. Mi se pa veselimo svoje nove župnijske cerkve, in vsi dobri se veselijo z nami. Č. g. duhovni svetova-

lec A. Belšak bodo pa s časom tudi na ves trud in na vse zapreke pozabili, ker jim glas vesti pravi, da so delali in trpeli za čast hiše božje. Že bodo tri- in večkrat prekopani, a bela cerkva bode na Peterskem griču še vedno prepevala slavo našega gospoda župnika. Kar nas je vaših, vam vdanih župljanov, vam č. g. župnik, poljubimo roko za novo cerkev, katero ste nam postavili. Vsaka dobra stvar pa ima tudi svoje sovražnike in tudi pri nas so bili prav do zadnjih dnij tu in tam nasprotniki, ki so vsak čas pokazali svoje rogee, a so s tem le svedočili, čigavega rodü so in pokolenja.

Iz Slov. goric. Evo Vam, častiti bralci, dveh imenitnih nemških pisem, sad nemčevanja v šolah. Koliko je v njih pogreškov, sodite sami! Prvo se glasi: Löbliche Hochwürdige Pfaramte ... Die Gefertigte Gemeindeamte Bitet Zwei Mahlige Zum Verlautbarung — Kundmachung Es wird himit Bekant gegeben das die Infung in Hause des Herren ... in ... am ... Vorgenommen werden. Sternktabgestraft werden. Gemeindeamte ... Živio tak župan! Drugo pa je tako-le: Ich Bite mein Libe Birge meister niht Her geben Tischrift Fir mei Frau N. N. siehat 200 gelt Kstulen ire man Fon Sbarkase wuhe si ist ein Betriegerin Fon ire man Herauf ih febite ire Bos hergeben mein ahtos Wol. — Vidite, bralci, to Vam naj bere Peter ali Pavel in se ne bo zamogel razumeti, še manj pa posloveniti. Zatoraj pišite raje slovensko, lepše Vam bo glava stala in tuje Vas ne bodo zaničevali in se Vam smejali. Pogumno naprej! —k—

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. V ponedeljek so v državnem zboru vzeli načrte postav za nove denarje v razprave. Govorilo se bode pač veliko o njih, toda ne dvomimo, da dobi na konci vlada večino za svoje načrte. Iz kluba nemške levice in istotako iz kluba konservativcev smejo gg. poslanci, če jih je volja, glasovati tudi zoper načrte. Nekaj jih stori to gotovo, ali njih bode manjše število. Mladočehi pa so vsi po vrsti zoper nje, iz kljubovanja, ne pa iz stvarnih uzrokov. Klub poljskih poslancev je ves za načrte in je vodja kluba, vit. Javorski ostro grajal nemško levico, ker je vočigled na te načrte pritiskala na grofa Taaffe, naj se oklene nje ter pretrga zvezo s klubom konservativcev. Gospodo na nemški levici so vzbudile te besede prav neljubo, kajti iz njih izpoznajo, da Poljaki ne marajo zveze z njo, z nemško levico.

Štajarsko. Postava deželnega zbora, vsled ktere plačuje dežela stroške za svoje ljudi v bolnišnici v Kahiri, je dobila najvišje potrjenje. — Nemški nacijski strašijo se venomer s shodom planinskih Nemcev v Gradci; na njem bi neki odločno ugovarjali vladi, ker krši nemškemu ljudstvu pravice, deli jih pa Slovencem kar na kupe. Oj te radodarne roke!

Koroško. Nemški liberalci postavijo bojda pokojnemu knezoškofu dr. Fundru spomenik v njegovem rojstnem kraju, v Greifenburgu; stori jo pa to vidno iz nagajivosti zoper Slovence in brž tudi zoper sedanjega knezoškofa dr. Kahna. — Državna sodnija je ovrgla razsodbo ministerstva, po kateri bi podružnica sv. Cirila in Metoda v Beljaku ne smela prirejati poučnih govorov in gledišnih iger. Poslej tedaj sme ona to storiti in ji okr. glavar ne sme več braniti. To peče sedaj gospodo pri dež. vladi v Celovci.

Kranjsko. Deželni predsednik, baron Winkler stopi neki v jeseni v pokoj ter se preseli v Gorico, v

svojo domačijo. Na njegovo mesto pa pride, kakor se govori, dvorni svetnik grof Chorinsky iz Gradca. Tega bomo pogrešali v Gradcu, barona pa v Ljubljani. — V prvo latinsko šolo se je v Ljubljani že sedaj vpisalo 218 učencev in pride se jih v jeseni gotovo znatno število. Učencev torej ne manjka, ali bi torej ne bilo dobro, če se vzbudi na novo gimnazija v Kranji?

Primorsko. Na veliko jezo laških kričarjev nadškof dr. Zorn niso prepovedali slov. pridige v Ločiči. Sv. cerkev je pač varuhinja vsake pravice. — V Gorici so si slov. uradniki osnovali posebno društvo, da si pridobivajo živil za zmerno ceno.

Tržaško. V Trstu moledujejo sedaj, naj jim c. kr. vlada pomaga vzdrževati javno skladišče. Gospoda, ki ima z njimi opravka, bi pa lahko sama v tem kaj storila, ko bi nastavila manj laških uradnikov, toda taci kričarji ji je treba. — V slov. ljudsko šolo, ki jo vzdržuje društvo sv. Cirila in Metoda, hodi nad 400 otročičev — znamenje, da je v Trstu treba slov. šole.

Istersko. Posl. Spinčič se je pritožil pri drž. sodniji na Dunaji zoper njegovo odstavljenje, toda pri sodniji so rekli, da nimajo pravice, soditi v tej stvari. Sedaj še kaže njemu torej samo počakati, kaj reče drž. zbor k odstavi. Skorej gotovo se izreče le-ta zoper njo.

Ogersko. Kakor na Dunaji, tako stojé sedaj tudi v Budimpešti postave o novem denarju v razpravah drž. zbora. Razloček pa je ta, da ima ogerska vlada lahko delo, ker ji je večina vselej pokorna. Zato bode vsa razprava tudi v kratkih dneh pri konci.

Vunanje države.

Rim. Sveti oče Leon XIII. so imeli v ponedeljek veliko konsistorijo t. j. zborovanje kardinalov rimske cerkve. Pri taci nagovorijo sv. oče kardinale z veliko slovesnostjo in ima tak nagovor vselej tudi pomena več ali manj za celo katol. cerkvo. Tako je bilo tudi v zadnjem zborovanju, beseda sv. očeta je veljala Kristofu Kolumbiju.

Italijansko. Vlada kralja Umberta ima sedaj nekaj miru, ker ni zborovanja v Rimu; zato pa se pripravlja tembolj na jesensko zborovanje, kajti dotlej mora pokazati, ali hoče in zna spraviti temo iz državnih blagajnic.

Francosko. Glasoviti Ravachol je umrl v ponedeljek pod sekiró ali guiletino. Ni mu djalo žal zločin-stev, katera je storil. Kakor norčevaje je vskliknil, predno je padla sekira: naj živi republika! — Vlada se je odločila za veliko razstavo leta 1900 in sicer zato, da prepreči enako v Berlinu. No do tega leta se spremeni še lahko marsikaj.

Belgijsko. V sedanjem državnem zboru se odloči, ali in kako dobijo ondi splošnje volilne pravice. Veliko ljudij še je v dvomih, če sploh pride do teh pravic, kajti nevarne so in nepotrebne ob enem.

Angleško. Kakor je sedaj blizo že gotovo, dobi v novih volitvah Gladstone in njegova stranka večino in tedaj mora sedanje ministerstvo vzeti slovo, ali Salisbury loči še težko od te časti, zato še napenja vse sile za svojo stranko, naj ne izgubi večine. Ali mu bode še mogoče?

Nemško. Bismarck biva v Kissingu in uni dan je kaci 500 Virtemberžanov prišlo ga gledat in to je starca tako razveselilo, da je pa zopet »blebetal«, kako slabo da se gospodari sedaj v Berlinu. Za njega pa se ve, da je bilo vse bolje! — Zastopnik pri papeži, pl. Schlözer gre v pokoj in nihče ne pride, kakor se pravi, na njegovo mesto v Rimu.

Rusko. Ob reki Volga razširja se kolera in pravi se, da je že tudi v Moskvi ta nesrečnica. — Po nekaterih krajih tudi letos niso pridelali toliko žita, da bi

ga imeli za jesensko setev. Treba bode vladi skrbeti jim za žito.

Srbsko. Kralj Aleksander se je odpeljal na Nemško, v kopalnišče Ems; ondi se snide s svojim očetom ter ostane pri njem kake štiri tedne. Tudi svojo mater, kraljico Natalijo hoče mladi kralj se to leto videti.

Tursko. Poslanik v Belemgradu, Feridun Bey jo je potegnil od ondi doli v Novi Sad, pravi, da zato, ker vlada v Belem gradu ne skrbi dovolje za-nj, da ni varno za življenje. Tako hudo pač menimo, da ni, ali nekaj je že na tem begu.

Amerika. Pri mestu Sanfrancisko je razletela v ponedeljek tovarna, v kateri se dela strelivo. Vse hiše, kar jih je bilo blizo tega poslopja, so se podrle; 180 delavcev pa je pokopalo. Bili so iz večine kitajskega rodu. — V Ameriki biva sedaj 46 slov. duhovnikov, toda v krajih, kjer so Slovenci, je jih le kaci 8, drugi so pri drugih narodih.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

Brž, ko je naša družba dospela do piramid, predstavi se stari šejk Abdalah, z njim njegov sin. Ta dva odločita, kdo drugih beduinov sme tujce spremljevati. Bakšiš vzame Abdalah sam. Jaz sem hotel na vrh prve piramide. Poprimeta me dva beduina za roke ter peljata urno od stopinje do stopinje, ki je vsaka čez meter visoka. To pač ni prijetno plezanje. Dva vzdigujeta, eden je pripravljen še rivati, štrti neprenehoma vrč smrdljive vode ponuja. Tako je trajalo skoraj eno uro. Z vrha je čudovit razgled. Na izhod krasna planjava, na zahod siva plan in sivo nebo, na jug se vrstijo druge piramide. Kaj veličastnega srce tukaj navdaja, pero ne zamore popisati.

S piramid navzdol se mora skakati od stopinje do stopinje, včasih po dva metra visoko. Pri tem se namlamam na beduinovo ramo, ki je bosonog naprej skočil, ali roko mi zanesljivo trdno drži. Stopnice so jako poskodovane. Bakšiš — bakšiš, je bila edina misel teh revnih ljudij. Dal sem in imel sem mir in spoštovali so me in skazali vsako prijaznost. Grobne celice kraljev v piramidah so čuda stavbarskega mojsterstva. Vhod je mogoč le z vsklonjenim telesom in zelo težaven radi vročine, ki hoče tu človeka zadušiti, in ker so hodniki temni, polzki, ko zrcalo, brez špranj, ter peljajo navzgor, navzdol.

Čez drobni vroči pesek, da se noga globoko vdira, šel sem ogledat visoke kamenene podobe — Slinks. Hor-em-Chu ga imenujejo stari hieroglifni napisi, in je še veliko starji, ko piramide same. Slinks je iz onega samega porfir-kamena izdelana pošast, levovo ležeče telo s človeško glavo. Gleda na izhod. Od glave do zemlje meri 25m, uho je 1.37m do go, nos 1.70m, usta 2.32m široka, obraz 4.15m na široko. Telo od parkljev do repa meri 50m in je večinoma v pesku pokopano. Glava je verjetno podoba onega vladarja, pod katerim je nastal spomenik. Vojaki, baje tudi Napoleonovi so s kanoni vanjo streljali mesto tarče, ter lice nekoliko poskodovali. Le oči navzgor povzdignjene so strašno gledati.

Kaj je namen te kamenene pošasti? Slinks je po starem razlaganji pomen vzhajajočega solca, nove luči, ki brani pred temo smrti. Tudi pospešuje Slinks rodovitnost in brani pesku polja zasipavati. Po moji misli pomenja pač mejo med življenjem in smrtjo, med rodovitno in mrtvo zemljo puščave.